

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid  
t.a.v. minister W. Koolmees

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat  
t.a.v. minister B. Van 't Wout

**Per mail verstuurd!**

**Ref.:** 2021/JV/LJV/MR/EB

**Datum:** 23 april 2021

**Betreft:** brief inzake steunpakket

**Tel.:** 070 3490 142

**E-mail:** [voorzitter@mkb.nl](mailto:voorzitter@mkb.nl)

Geachte heer Koolmees, geachte heer Van 't Wout,

Na ruim een jaar crisis zijn ondernemers ten einde raad. Hun bedrijf is nog altijd (deels) gesloten, al het eigen vermogen is verdampt, de schulden stapelen zich op, pensioenpotjes gaan eraan en huis en auto worden noodgedwongen verkocht. Velen vragen zich af of ze met hun bedrijf het einde van de crisis wel gaan halen en hebben nog geen idee hoe ze straks het vakantiegeld aan hun werknemers moeten gaan uitkeren.

En dan zijn er ook nog talloze ondernemers voor wie de generieke regelingen net niet goed passen en die daardoor niet of nauwelijks steun hebben gekregen. 'We krijgen het niet voor elkaar' of 'het is al topdrukte bij de diverse loketten' mag nooit het argument zijn om deze ondernemers dan maar te laten vallen. Ondernemers die in deze situatie zijn beland voor de gezondheid van anderen.

Deze brief is een noodkreet namens alle ondernemers die om diverse redenen in de knel zitten. Wat wij namens hen vooral vragen, is ruimhartigheid in – naar wat ik hoop – deze eindfase van de crisis.

Vanaf vrijwel de eerste dag van deze crisis hebben we daadkrachtig met elkaar samengewerkt om ondernemers er met steunpakketten doorheen te trekken, om banen en bedrijven in de benen te houden. Dat is in veel gevallen gelukt. Tussentijds hebben we weeffouten bij de kop gepakt en veel ellende kunnen repareren. Maar het is nog altijd niet goed genoeg.

We zijn met elkaar in gesprek over het herstelpakket dat er moet komen om ondernemers ná corona weer uitzicht op een toekomst te geven. Om ervoor te zorgen dat ondernemers die eindstreep überhaupt halen, **vraag ik jullie met klem om nu voor eens en altijd de laatste plooiën in het steunpakket glad te strijken**. Het kan niet zo zijn dat we ook maar één ondernemer ten onrechte in de kou laten staan of als *collateral damage* beschouwen.

Laten we vooral niet vergeten: alle ondernemers die nu op de rand van de afgrond balanceren, zijn daar geheel buiten hun eigen schuld terechtgekomen. Het gaat in veruit de meeste gevallen

om bedrijven die vóór corona gewoon gezond waren, met voldoende geld op de bank en plannen voor de toekomst van hun bedrijf.

Concreet vraag ik de volgende punten met spoed op te pakken:

### **1. Creëer duidelijkheid: trek de steun door tot het eind van dit jaar**

Het is goed dat het kabinet van plan is het steunpakket in elk geval met een kwartaal te verlengen. Maar doe het beter en trek het door tot het einde van het jaar.

Ik lees en hoor macro-economen die denken dat de economie zich straks snel zal herstellen.

Dat het dan allemaal wel meevalt en dat de steun wel kan worden afgebouwd.

Dan kan misschien macro-theoretisch zo zijn, maar de praktijk is dat vele ondernemers, zelfs na verdere versoepeling van de maatregelen, opnieuw aankijken tegen een grotendeels verloren jaar. Neem alleen al de vrijetijdssector, waar de schade al niet meer is in te halen vanwege planningen en boekingen die niet meer te realiseren zijn. Er zijn nog zoveel onzekerheden voor sectoren dat ondernemers grote zorgen hebben over hoe het verder moet de rest van het jaar. Ook zijn er bedrijven die pas later door de crisis worden geraakt, bijvoorbeeld in de keten of door ontwikkelingen op de internationale markt.

Met het doortrekken van het pakket tot het einde van het jaar biedt het kabinet hen wat meer rust en zekerheid. Het mooie aan de steunmaatregelen is dat ze mee-ademen met de omzet van bedrijven. Mocht het na het tweede of derde kwartaal toch snel weer beter gaan - en laten we het hopen - dan komen ondernemers er ook niet of in mindere mate voor in aanmerking. Het budgettaire beslag valt dan ook mee.

### **2. Betaal zo snel mogelijk uit en geef juist tijd voor terugbetaling**

Over de TVL horen we nog steeds van ondernemers dat het erg lang duurt voordat het definitief vastgestelde bedrag op de rekening staat. Recent nog bleken er problemen met de eindafrekening over het vierde kwartaal van 2020, waardoor duizenden ondernemers 16 (!) weken langer op hun geld moesten wachten. Zeker in dit stadium van de crisis is tempo in uitbetaling cruciaal. Ondernemers hebben dat geld nodig, om leveranciers en de huurbaas te betalen. Vertraging is hoe dan ook niet te verkopen.

Geef ondernemers andersom juist tijd om eventueel te veel ontvangen steun – of het nu TVL is of NOW - terug te betalen. Sluit daarmee aan bij de termijn van terugbetaling van belastingschulden, waarover we met staatssecretaris Vijlbrief in gesprek zijn en waarvan ons voorstel is om die over tien jaar uit te smeren. En treed als overheid dan ook op als één crediteur.

Maak het voorts aantrekkelijk om terug te betalen. Dat doe je niet met boetes op teveel ontvangen steun.

### **3. Tegemoetkoming Vaste Lasten: zorg dat iedere getroffen ondernemer er gebruik van kan maken.**

Zoals gezegd worden ondernemers in verschillende sectoren en om verschillende redenen nu niet of onvoldoende gesteund. Los die laatste knelpunten nu op. Het gaat om de volgende ondernemers/situaties:

- Veel kleine, specialistische reisorganisaties komen niet in aanmerking voor de TVL omdat hun bedrijf aan huis geen eigen ingang heeft. Het gaat hier niet allen om zzp'ers maar ook om bedrijven met personeel. Het kabinet mag deze groep ondernemers - die door overheidsmaatregelen circa 90% van hun omzet verloren hebben – niet langer hun compensatie onthouden. Maak ook voor hen een uitzondering op de eigen opvangs zoals

dat ook voor autorijsscholen en marktkooplieden is gebeurd. Het gaat voor de overheid om relatief beperkte bedragen, maar het betekent voor ondernemers een grotere kans op overleven.

Kleine reisorganisaties die zijn aangesloten bij GGTO en VZR Garant kunnen ook niet terecht bij het Voucherfonds (Voucher kredietregeling) van de overheid. Het Corona-overbruggingskrediet dat Qredits (met een lening van de overheid) verstrekt – maximaal €25.000 euro tegen 2 procent rente in het eerste jaar - zou een goede en praktische oplossing zijn voor deze doelgroep, maar dan moet het maximumbedrag wel worden opgerekt tot tenminste € 50.000. Gemiddeld hebben deze ondernemers €36.000 aan vouchers uitgegeven, los van het inkoopverlies dat ze hebben geleden. Qredits is hiertoe bereid en wil ook het proces van aanvraag en afhandeling op zich nemen. Ik vraag jullie hier met spoed naar te kijken en dit mogelijk te maken.

- Ondernemers die bijvoorbeeld in januari 2020 een eigen bedrijf zijn begonnen in een van de gesloten sectoren, komen vrijwel nergens voor in aanmerking. Voor deze groep is een startersregeling aangekondigd, maar het is zaak dat die er dan ook snel komt. De ondernemers voor wie deze regeling is bedoeld, hebben die steun keihard nodig. Anders kunnen ze hun bedrijf definitief sluiten voordat ze goed en wel zijn begonnen en zijn hun investeringen voor niets geweest.
- Ondernemers vallen ook buiten de TVL-boot in situaties die tijdelijk een effect op de omzet hebben. Dat geldt bijvoorbeeld bij een verbouwing of een overname. Dat zijn voor ondernemers heel normale zaken, maar die kunnen door de vormgeving van de TVL slecht uitpakken voor de hoogte van de steun. Daarom is een aanpassing van de TVL nodig die ervoor zorgt dat ondernemers hun referentieperiode kunnen kiezen.
- De vormgeving van de TVL pakt (ook) nog steeds nadelig uit voor bedrijven met meerdere filialen, omdat het plafond van de regeling geldt op het niveau van de onderneming. Daaraan komt de ondernemer in kwestie enorm tekort en de geleden schade is groot. Een bioscoopeigenaar met drie vestigingen krijgt in principe dezelfde steun als een collega met één vestiging, terwijl hij met al zijn vestigingen omzetverlies lijdt en voor al die vestigingen hoge huren betaalt. Dit is een probleem dat zich breed voordoet. Ook bij onder andere winkelketens, pretparken, dierentuinen en groothandels loopt het geld er zo echt letterlijk uit. Als sinds het begin van de crisis hebben we voor deze gevallen een ruime regeling voor vaste lasten naar Deens model bepleit. Zorg dat deze er komt en in elk geval (met terugwerkende kracht) vanaf Q1 2021.

#### **4. Steun ook het inkomen van de ondernemer**

- Het huidige steunpakket is gericht op het compenseren van de kosten van ondernemers voor hun werknemers en hun vaste lasten ( huur, energie, leveranciers). Ondanks de hoge percentages leggen ondernemers hier maand in maand uit geld op toe vanuit de eigen reserves. Waar zij zelf dan eigenlijk van moet leven, is niet duidelijk. We horen van ondernemers die hun huis of auto verkopen, hun pensioen- of studiepotje van hun kinderen aanspreken of geld lenen van familie en vrienden om maar rond te kunnen komen. Neem bijvoorbeeld een horecabedrijf waarin twee partners samenwerken en waar één medewerker in dienst is. Zo'n zogenaamd papa-en-mamabedrijf krijgt voor die ene medewerker een NOW-vergoeding, de medewerker krijgt zijn volledige salaris, maar voor zichzelf ontvangen deze ondernemers niets. Geen omzet betekent geen winst en dus geen inkomen, maar wel kosten voor hun levensonderhoud.

Een lening van de bank is voor vele ondernemers een illusie en het spaargeld is opgebrand. En de TOZO – bijstandsniveau - is onvoldoende.

Kunnen we, met zicht op heropening van de economie, ondernemers nog een beetje waardigheid gunnen en hen van inkomenssteun voorzien? Gezien de duur van de crisis is het niet meer dan redelijk dat we hen hierin ook een stuk tegemoet komen.

Voor de eigenaar van de BV kan dat bijvoorbeeld door uit te gaan van het gebruikelijk loon waarvoor hij of zij ook door de fiscus wordt aangeslagen en dat te laten meetellen in de NOW. Voor een ondernemer met een eenmanszaak (IB) zou dat bijvoorbeeld kunnen met een eenmalige vergoeding vergelijkbaar met de TOGS aan het begin van de crisis. Verder zou het goed zijn de partnertoets in de TOZO te schrappen.

- De TONK is er ook voor ondernemers die privé hun noodzakelijke uitgaven niet meer kunnen doen. Onze signalen zijn dat de aanvraag van de regeling complex is, de hoogte van de bedragen erg laag, er grote verschillen zijn tussen gemeenten en er een partnerinkomenstoets en vermogenstoets worden toegepast. Met andere woorden: ondernemers zijn hiermee niet geholpen. Ik wil er bij u voor pleiten dat gemeenten deze regeling ruimer toepassen met respect voor de ondernemer die niet snel bij hen zal aankloppen. De nood moet dan echt wel hoog zijn.

#### **5. NOW: verlaag de accountantskosten**

Waar steun wordt gegeven, moet uiteraard ook worden gecontroleerd. De verhouding tussen controle en steun slaat bij de NOW echter volstrekt uit het lood. Sommige mkb-bedrijven zijn 10 tot 20 procent van hun steunbedrag kwijt aan accountantskosten om te voldoen aan de ingewikkelde verantwoordingseisen van de NOW. Het is goed dat het ministerie van SZW in overleg met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants werkt aan oplossingen voor dit probleem, maar ook hier is snelheid nu echt geboden. Te denken valt aan de drempel voor controle door accountants te verhogen of de controles te laten gelden over de hele NOW-periode in plaats van iedere keer apart.

Verder is het van belang om maatwerk te bieden aan ondernemers voor wie de maand januari 2020 als referentiemaand voor de NOW I ongunstig uitpakt. De loonsom in die maand kan immers vertekend zijn vanwege incidentele beloningen. Dit leidt ertoe dat de subsidie over de aanvraagperiode lager uitvalt dan op basis waarvan het voorschot is berekend.

#### **6. Zorg voor een loket voor schrijvende gevallen**

Zoals beschreven zijn er nog altijd ondernemers die voor geen enkele regeling in aanmerking komen; ze vallen om verschillende redenen net buiten de boot van de generiek opgezette regelingen terwijl ze wel degelijk worden getroffen. Maatwerk kan niet worden geleverd want, zo krijgen we steeds opnieuw te horen, ‘dat krijgen we niet voor elkaar’ en ‘het is al topdrukte bij de diverse loketten’. Dat mag allemaal zo zijn en aan het begin de crisis kon het inderdaad niet anders. Maar we zijn inmiddels ruim een jaar verder en ‘kan niet’ mag niet de reden zijn dat ondernemers ten onrechte met lege handen staan. Zorg daarom voor een loket waar die ondernemers met hun specifieke situatie terecht kunnen. Bij de uitvoeringsdiensten krijgen ze vanwege de drukte nu geen poot aan de grond. Een optie zou zijn om die loketfunctie onder te brengen bij gemeenten. Die kennen immers hun lokale ondernemers en kunnen hun aanvragen op waarde schatten.

**Wees nu ruimhartig!**

Mijn stevige oproep bij dit alles is: stap af van het idee van de perfecte regeling en wees nú ruimhartig, zodat zo veel mogelijk ondernemers deze crisis kunnen overleven. Ik realiseer me heus dat ruimhartigheid zou kunnen betekenen dat er ergens ondernemers door de mazen heen glippen en steun opstrijken waar ze eigenlijk geen recht op hebben. *So be it*. Dat is nog altijd veel minder schadelijk dan niets doen. Bepaal achteraf of de steun terecht was. Dat hoeft niet nu, neem daarvoor de tijd. En laat overigens helder zijn dat waar ondernemers bewust en aantoonbaar misbruik van de regelingen maken, dat uiteraard zwaar moet worden bestraft.

Voor ondernemers dringt de tijd. Hoe eerder we de laatste pijnpunten in het steunpakket verhelpen, des te eerder we de blik weer naar voren kunnen richten en we verder kunnen werken aan het door ons bepleite herstelplan. Ik reken op jullie.

Hartelijke groet,



J. Vonhof  
Voorzitter